

Groen Proeven doedag

Stilzitten kan niet

*Fruitsalade snijden, een reflectiegesprek voeren,
je buurman huggen, over de markt kuieren, met wol gooien.*

*Stilzitten was niet mogelijk op de doedag van
Groen Proeven in Bunschoten.*

TEKST EN
FOTOGRAFIE
ton van den Born

Onder toezicht van Rageni Goeptar, docent van het vmbo in Naarden, Wellantcollege, snijden twee groepjes van vier docenten meloenen, aardbeien en appels. Doedag op de Eemlandhoeve. De geuren van de fruithapjes vullen de ruimte. Veel vrolijkheid, maar het is toch ook wel even opletten. De workshop van Goeptar is bedoeld om het gevoel te ervaren van een proeve van bekwaamheid (pvb). Een authentieke leersituatie, want de fruitsalades zijn straks onderdeel van de lunch voor bijna 120 bezoekers.

Tegelijk ervaren leerlingen van verschillende aoc's - Wellantcollege, Friesland, Oost - andere proeves op het landgoed van de Eemlandhoeve. Vier vmbo-leerlingen staan in de motregen een geul te graven en vier andere zijn bezig met het onderhoud van de rietbegroeiing. Totdat een docent ze naar binnenhaalt. "Het wordt nu toch wel erg vies."

Er is van alles te doen op het landgoed. Maar een paar weken geleden hadden zich pas twaalf mensen ingeschreven. De organisatie vreesde dat de doedag, 31 maart in Bunschoten, in het water zou vallen. Dat vertelt Wilma Bredewold, samen met Scilla van Cuijlenborg projectleider van Groen Proeven. Uiteindelijk zijn er zo'n honderd vmbo-docenten en ongeveer twintig leerlingen naar de Eemlandhoeve gekomen. "Gelukkig maar, want Groen Proeven doe je niet alleen."

Vuurtje

Groen Proeven was in 2007 nog een project van drie aoc's. Zij vonden dat de examinering niet goed aansloot op het competentiegericht onderwijs. Ook voor vmbo'ers zou het goed zijn om in het examenjaar te ervaren wat competenties zijn en hoe je kunt laten zien dat je die beheerst. "Het kwam vanuit het plan bij directies die bezig waren met De groene standaard dat er zoiets ook op vmbo-niveau moest komen."

Twee jaar later werd het een project van alle aoc's en de vereniging Buitengewoon Groen. Naast de 32.000 groene vmbo'ers op aoc-locaties, verbindt die vereniging zo'n

tweeduizend leerlingen op 32 locaties. De AOC Raad nam de projectleiding over, het ministerie ondersteunde en vmbo-scholen begonnen proeven te ontwikkelen en pilots te draaien. Naar schatting zijn er nu zo'n vijftig pilots geweest. Op de website groenproeven.nl zijn voorbeelden te zien van proeves voor vijf 'contextvelden' en voor groenbreed, uitgesplitst naar de verschillende niveaus in het vmbo: bb, kb en gt.

Er is wel verwarring over, maar Groen Proeven gaat niet het centrale vmbo-examen, het CSPE, vervangen. Groen Proeven beoordeelt vanuit een andere invalshoek en kan ernaast. Wel kan het worden opgenomen in het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) van de school. Op die manier, zo is de gedachte, kan behalve een betere voorbereiding van leerlingen op het mbo, de school ook de kwaliteit van de examinering verbeteren. Verschillende aoc's hebben besloten dat hun vmbo-vestigingen een of meerdere pvb's moeten opnemen in het schoolexamen.

Een proeve bestaat uit twee delen: een praktijkdeel en een reflectiegesprek. Beide elementen staan vanzelfsprekend op het programma van deze tweede doedag. De projectleiders hopen dat zo'n dag een jaarlijks fenomeen wordt, een dag om ervaringen uit te wisselen en het vuurtje van Groen Proeven brandende te houden.

Hoge druk

De verwachting van de deelnemende docenten is 'dingen doen', 'een leuke dag hebben' of 'ideeën krijgen om verder te werken'. Presentator en 'corporate comedian' Joep Stassen *hugt* met Gerald Tijms van Groenhorst College. Lieke Veenings, Wellantcollege Sloten, biedt het netwerk van kleurige wol haar spontane 'directheid' en Nicolle van Groningen, Prinsentuin Halsteren, bouwt een markt op. Jan Huijgen, de eigenaar van de Eemlandhoeve, loopt op kousenvoeten. Judith Gulikers, Wageningen UR, deelt tips op basis van haar monitoring van Groen Proeven. Rageni Goeptar ten slotte, is tevreden over de docenten die haar pvb Fruitsalade hebben uitgevoerd: "Julie kunnen onder hoge druk goed werk verzetten."

En dan zijn er nog verschillende inhoudelijke workshops. Zoals de workshop over de voorbereiding van een proeve van bekwaamheid, die over het voeren van een reflectiegesprek of die van Cees de Jong, CPS en secretaris van Buitengewoon Groen, die praat over competentiebeoordeling. Deze workshop, ook met medewerking van Scilla van Cuijlenborg, is duidelijk de drukst bezochte. Want hoe doe je dat eigenlijk: competenties beoordelen?

Niet eenvoudig

Weinig aanwezigen hoeven waarschijnlijk nog overtuigd te worden van de toekomst van het competentiegericht onderwijs. De politiek is echter allerminst uitgepraat. Het bedrijfsleven zegt volgens De Jong weliswaar unaniem 'we willen graag verder op deze weg', maar: "Nogal wat media verwarren competentiegericht onderwijs met slecht georganiseerd onderwijs." Daar hebben mensen die dat competentiegericht onderwijs en nu ook competentiegericht examineren ontwikkelen, last van.

"Leerlingen kunnen niet zakken op een te laag competentieniveau", zegt De Jong. Maar ze hebben wel een bepaald niveau dat je wilt meten. Voor de SHL-competenties, zoals beslissen en activiteiten initiëren, samenwerken en overleggen en ethisch en integer handelen, zijn niveauomschrijvingen geformuleerd. Hierin moeten gedragsobservatie en een reflectiegesprek, waarin je erachter probeert te komen waarom leerlingen bepaalde keuzes maken, inzicht bieden.

"Nog niet zo eenvoudig, zo'n reflectiegesprek voeren", reageren twee docenten terwijl ze een fruitsalade eten. "Maar wel leerzaam, het is goed om het zelf te ervaren."

> www.groenproeven.nl

"Netwerken" tijdens groenproeven